

Proprietar: V. l. LUDOVIC VAKAR
 Inreg. la Tribunalul Ciuc, cu Nr. 11940-1934. Dos. No. 27.

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

Redactor responsabil: VICTOR RÉSZEGH
 Inginer-Agronom

Bezárták a román parlament ülészeit.

Április 19-én bezárták a román törvényhozás ülészeit. Ezután a kormány G. Tătărescu királyi tanácsos miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartott.

Gheorghe Tătărescu miniszterelnök, királyi tanácsos.

A törvényhozás ülészeit berekesztő királyi kéziratnak a képviselőházban történi felolvasása után Vaida Voievod elnök közszózatát mondott a kormány tagjainak, a törvényhozóknak kifejtett tevékenységükért. A ház bezárása után felhívta a román népet, hogy tanúsítson összetartást és visszkérdjen megértően az ország kisebbségi népeivel szemben. Ilyen módon — mondotta Vaida — az ország megőrizheti szigorú semlegességét a fennálló szerződések keretében.

Al. Vaida Voievod a Nemzeti Ujjászületés Arvonai elnöke, kir. tanácsos.

Megtartjuk a piükösi búcsút!

Ismeretlen aggodalmaskodók azt a hírt terjesztették el a vármegyében, hogy az állami hatóság nem engedélyezte évszázados piükösi búcsúinkat.

A kedélyek megnyugtatóására szeretettel üzenem úgy vármegyének, mint a szomszéd megyék kücsüjáró közönségének, hogy ez a hír teljesen alaptalan. Az igazság az, hogy a hatóság részéről semmi letiltó rendeletet nem kaptunk. A fennálló rendelkezések értelmében azonban, a keresztaljak felvonulásához engedélyt kell szerezni. Ezen engedélyért pedig nemcsak a Zárdaifőnökség, hanem maga a vármegyei Prefektus ur is folyamodott az illetékes hatósághoz. — Birjuk a Prefektus ur ígéretét, hogy mindent elkövet a búcsúink érdekében. Ezek közlésére felhatalmazást is adott.

Arra kérem tehát a kedves Híveket, nyugodtan készüljenek a búcsúra. A búcsúra vonatkozólag csak a Piébános urak információit fogadják el, akikkel idejében közlani fogjuk az engedély megérkezését.

Addig is imádkozunk, hogy ideai búcsújárásunk is szép, felemelő és bensőséges legyen! Szeretettel hívjuk és várjuk a csiksomlyói Szűsanya minden busgó gyermekét.

Sumuleu—Csiksomlyó, 1940 április 26-án.

P. Hajdu Leander, h. zárdaifőnök.

Az E. M. G. E. közgyűlése.

As Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület (E. M. G. E.), mint a magyar gazdaságszervezők érdekképviseleti szerve most tartja évi közgyűlését. A közgyűlés esztendői intézmény április 29-én összehívta az egy elmúlt esztendő nehézségeiről. A Dr. Szász Pal elnök nagy részben a szervezők részéről lezárult fejlődésnek indult egyesület az utóbbi négy esztendő alatt csodálatos eredményeket mutat fel, amelyek arra köteleznek, hogy elismeréssel adósunk a kisebbségi magyarság gazda tömegeit összefogó, az a föld szerte és tudományára anyai sok lelkesedéssel nevelő szervezőknek munkájával szemben.

As E. M. G. E. munkájának eredményei Csikvármegyében is megismerendők. Ide is minden esztendőben egy két tanfolyam keretében elbocsátja a maga hátszorgóttal tautással, az „Erdélyi Gazda” című újságunk hasábjai pedig a tudásnak, a gazda nevelésének állandó közvevőit. Új állami rendülékekben pedig az E. M. G. E. súlyos felelősséget vállalva foglalkozik mindazokkal a kormányzati gondolatokkal, amelyek kibátottak a magyar gasda mindennapi életére.

Amint a közgyűlési beszámolóiból megállapíthatjuk Csikvármegye gazda közönsége általában növekedő érdeklődéssel kapcsolódik hozzá az országban a komoly és hasznos célkitűzésekbe, amelyek napjaink gazdasági megerősödését, a több tudásnak és több termelésnek nagy nemzeti gazdasági értéket szolgálnak.

Csikvármegyében az E. M. G. E.-nek elöljáró négy esztendővel, amikor Dr. Szász Pal vette át az egyesület vezetését összesen 18 tagja volt. Ez a taglétszám ma 1061-re emelkedett. Négy évvel elöljáró volt 12 gazdánkunk, ma pedig 32 gazdánk 1412 taggal részese annak az áldásnak, amit a szervező erő, az összefogás, az egymáshoz való tartozásnak adni adhat.

Az E. M. G. E.-nek egyik legjótékonyabb munkaterrületet az Erdélyi Gazda látja el. Minden tag azért a pár lejese évi tagdíjért, 60 lejert olvashatja ezt a kiválóan szerkesztett, anyai sok gazdasági tudást és tanácsot szállító újságot, amely a csikvármegye anyyira a lelkesen nőt az utóbbi négy esztendő alatt.

Ma, amikor évi közgyűlést tartja az E. M. G. E., az a nagyvonalú gazdasági szervezőink, legyenek ott lélekekben abban a munkában, amely egy újabb esztendőre rakja le az erdélyi magyar gasda érdekében való célkitűzését. Kapcsolódjunk bele az eddiginél is nagyobb lelkesedéssel abba a tömörülésbe, amely gazdóink számára a megbecsülést jelenti. Igyekszünk szeretettel és elismeréssel gondolni azokra a vezetőinkre, akik anyai lelkesítéssel állnak az élen és eszükben a nehéz időkben vállalják a gasda nehézsorának intészeit. Gondoljunk arra, hogy ennek a soranak az intésze csak akkor lehet teljes, ha vezetőink maguk mögött érik a magyar gazdaságszervezők bizalmát, egységbe tömörülő öntudatát és az irántuk való ragaszkodásnak szeretetét.

Most tartja évi közgyűlést, hazánk magyar közéletének másik nagyfontosságú gazdasági tényezője a „Hungya”. A magyar szövetségi gondolatnak megteremtője a Hungya, amely 328 szövetséget kapcsol egy testtől és mint beszerző, eladó, fogyasztási, termelő- és értékesítő összefogás, kereskedelmi térsen, a rendkívül nehéz viszonyok d. célra tiszteltetésére eredményeket ért el. A súlyos, külpolitikai nehézségek a hitel megcsorításában, az árnyalás fogyasztószegségében, a szállítási eszközök hiányában, tisztviselői egy részének távollétében tevékenysége elé sorozatos gátakat tartasztottak, de mind e bérítő körülmények mellett nemcsak intészetit egyensúlyt sikerült megőriznie, hanem vagyoni erejét is gyarapítani tudta.

Emelkedésének fokmérőjét azonban számszerűsággal adják, melyek szerint a Hungya a múlt évben — az elöljáró tizenhárom félmillióval meghaladva — 140 millió lejert forgalmazott és 527 718 lejert tisztán hasznosított, ami tanúsítja, hogy elnöke, gróf Hiller István mely bölcs óvatossággal és előre látással vesérel a mai közgazdasági világhelyzet miképpen és mértékkel közdött a szövetségek szövetségének hajóját.

A Magyar Népközösség felhívása.

A katonai behívottak (konzentránsok) családjainak figyelmét felhívja a Magyar Népközösség, hogy mindazoknak, akik 35 napnál több ideje katonai összpontosításon vannak, azoknak havi 300 lej pénzesegély jár. Ezeket az összegeket az illetékes községi elöljáróságok folyósítják és kötelesek a községek a költségvetéseikben fedezetet beállítani erre a célra. Amennyiben egyes községek nem tudnak ezen pénzeszegeket előteremteni, azoknak a kormányhatóságok gondoskodnak a szükséges pénzfede-

zeiről. — Felhívjuk tehát az érdekelt katonai összpontosítottak családjainak figyelmét, hogy a fenti segélyezések igénylése céljából haladéktalanul jelentkezzenek az illetékes községi elöljáróságok kebelén belül megalakult segélyező bizottságok előtt, akik kötelesek a segély haladéktalan folyósítására. A segélyezés április hónaptól vesszi kezdetét.

A jelenleg katonai célokra igénybe vett állatok visszaadására vonatkozólag a nagyvezérkar 19. számú közlöménye intézkedik, mely szerint: a rekvirálás alá kerülő javak tulajdonosainak tudomására hozzuk a következőket: az állatok, szerek, hámoz és kerékpárok rekvirálás alól való mentességére vonatkozó kéréseket az illetékes hadkiegészítő parancsnokságokhoz kell benyújtani, amely azokat az új rekvirálási törvény és az érvényben levő rendeletek alapján intési el. A rekvirált tárgyak vissza szolgáltatása iránti kéréseket azokhoz az egységekhez kell benyújtani, amelynél a tárgy található. Ezek a lehetőségek szerint és az érvényben levő rendeletek alapján elintézik a kéréseket és az eredményt közlik az érdekeltekkel.

A rekvirált állatok és mezőgazdasági felszerelések visszaszolgáltatása ügyében a napokban a mezőgazdasági kamarákhoz újabb kiegészítő rendelkezés érkezett. E szerint minden gazda kérvényezheti igája felszabadítását. A kérvényben a községi elöljárósággal igazolni kell, hogy hány hold, mivel van bevetve, további, hogy mennyi igazjószág (ló, ökör, bivaly) van a kérvényező birtokában és ebből a jószágállományból mennyi szükséges a mezőgazdasági munkálatok zavartalan folytatásának biztosítására. A községi elöljárósággal igazolt kérvényt a mezőgazdasági kamarához kell benyújtani, ahonnan pártfogólag felterjesztik a Cercul de Recrutare parancsnokához.

Tekintve, hogy Csikvármegyében a juh-tenyésztés fontos gazdasági érdek és a szakszerű gondozás elengedhetetlen feltétele az állomány fenntartásának, felhívjuk az illetékesek figyelmét arra, hogy a felelős juhászok katonaság alól való felmentését a fejés idejére okvetlenül szorgalmazzák. Hírítanti kéréseiket annak hivatalos igazolásával, hogy az illetők, felelős felfogadott juhászok, az 1940 évre küldjék be minél előbb a Magyar Népközösség csikvármegyei központi irodájába, hogy a szükséges lépéseket megtehessek. A román nyelvű kérvény a helybeli Cercul de Recrutarehoz intendő és ebben ki kell tüntetni azt, hogy a kérelmező melyik csapategységhez tartozik.

Zrinyi Miklós

A költő hadvezér 1820 május 1-én született. Atyja, a szigetvári hős unokája, még protestánsnak nevelkedett, de a korhangulat változása és Pásmány Péter hatása folytán katolikus lett. Erős katolikus nevelésben részesültek korán árvaságra jutott gyermekei: Miklós és Péter. A két gyermek nevelését Pásmány irányította és jezsuita gimnáziumokban tanultak. Iskolái végzetével Zrinyi Miklós külföldet járt, majd hasakerülvén Csáktornyára, átvette birtokai gondosását és megkezdte élet-halál harcot a török ellen, vallásért, hazájáért. — Munkája közben egymásután érik a királyi kitüntetések, végül fiatalon Horvátország bánja lett.

Zrinyi mint költő, mint hadvezér egyaránt nagy tehetség volt. Hivatást érzett, hogy tollal, karddal a kezében egyaránt nemzetének mentője legyen.

Gyergyói élet

Előkészületek Gheorgheniben a bukaresti magyar népművészeti kiállításra.

A Magyar Népközösség gyergyói tagozatának kulturális szakosztálya, a napokban megtartott értekezletén, a bukaresti magyar népművészeti kiállításra leendő részvétele és ezzel kapcsolatos teendőik előkészítésével foglalkozott.

A kulturális szakosztály elnöke, László Ignác bejelenti, hogy a kiállítás legfőbb rendezőivel folytatott megbeszélései során, arról győződött meg, hogy egy igen komoly és nagy fontosságú célkitűzésről van szó, melynek sikere érdekében magyarságunknak minden lehető el kell követni.

Dr. Gaál Alajos tagozati elnök a kezeiben levő hivatalos adatok alapján ismerteti az önálló és bisományi kiállítási rendszerek feltételeit. Véleménye szerint, Gyergyó vidéke a következő dolgokkal vehetne részt a kiállításon:

Csiki farkas fogas szőnyegekkel, tisztafa faragványokkal és minden oly dologgal, melyek emelni tudják Gyergyó népe ügyességét, életrealitását. Célszerűnek tartaná egy Gyergyó vidéki külön székely szoba berendezését, melyben a felvilágosított székelyszobákba öltözött lányok és fiúk adnák.

Dr. Makkayné, aki habár még nem rendelkezik gyergyói vonatkozású dolgokkal, de kalotaszegi és más vidékről származott dolgait szívesen hozná a cél szolgálatára. Indítványozza, hogy Gyergyó részére a kiállítás anyaga számára egy külön terem biztosítassék és a megnyitáson a bemutatóhoz az itteni személyek felutazása teremtett költséggel járna, azt a bukarestben lakó székelyekkel oldják meg.

Gál Ferenc a házi ipari termékek kiállításával kapcsolatban önként vállalja a környéken, a már régiséget jelentő szőnyegek összegyűjtését s ajánlja az értékesebb varrottasok összegyűjtését is.

Nagy Bóna ref. lelkész, Gál Ferenc javaslatára vonatkozólag a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum előzetes szakvéleményének a kikérését látná célszerűnek.

Dr. Gaál szerint azonban nincs erre szükség amennyiben a kiállításon a Múzeum is részt vesz. Viszont, ornamentikai tekintetben a kölcsönös egymásra hatás az egy és ugyanazon vidékekről összegyűjtött dolgoknak lehetetlenné tenné az értékét és a hatást. Igen fontosnak tartja egy a kiállításra résztvevők, mint az anyag gyűjtők és választók részére, hogy az összeállításnál a színezésre helyezték a fókuszot.

A háziipar jelleg kidomborítása érdekében jelentősnek látná a székely osztovata kiállítását és a kiállításban annak üzembe való helyezését. Kéri a jelenlevőket, hogy tegyenek meg minden lehető a siker érdekében, mert az eredmény népünk műveltsége és élni akarásának is értékes próbája.

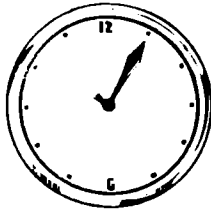
Az összegyűjtendő kiállítási anyag megtekintésére és kiválasztására László Ignác főesperes-plebánost, Dr. Gaál Alajost és Gál Ferencet kérték fel.

László Ignác szívesen ajánlja fel munkáját az ügy legmészeszabmenő támogatására. Igéri, hogy hasonló értelemű megkeresést fog intézni a kerületéhez tartozó lelkészi hivatalok és tanácsokhoz s az anyag összegyűjtésére a helybeli zárda vezetőjétől fog alkalmas helyiséget kiesszük. Helyesen Dr. Gaál azon indítványát, hogy a kiállítási anyagot először mutassák be egy helyi kiállítás keretében és az ebből befolyó jövedelmet fordítsák a nagy kiállításra történő részvételük költségeinek fedezésére.

Végeredményben is a következőkben összegezték a kiállítási anyagnak a város és a községek területéről leendő összegyűjtését:

1. Népviseleti (női és férfruházat.)
2. Varrottasok.
3. Régi és új szőnyegek.
4. Székely esőttesek és
5. Tisztafa faragványok.

A Magyar Népközösségi tagozat kulturális részéről tartott első értekezlete a nagy és fontos célkitűzéshez méltó komoly és bisakodó hangulatban, a munka azonnali felvételének hangtatásával ért véget. (cs-1.)

Szükség esetén egy mánu is megfelel

de természetesen tökéletesebb kettővel.

A kávé is csak akkor tökéletes, ha Franck-kávépötléssel készül.

Utjaink iránya a testvériség...

Az ember saját talogásán keresztül lírá minden olyan dolgot, amelyhez úgy érzi, joga van hozzájárulni. Vannak azonban rosszindulatú bírálók is. Hogy az egyes kérdések megvitatásával ki milyen álláspontot foglal el, az egyéni dolog és ebben nem is gátolhatja meg senki. A jó kérdés az, hogy a bírálat mennyire tárgyilagos és fedi-e a valóságot? Talán együgyü volnék, ha tisztánlátás helyett behunyt szemmel vonulnék vissza a cselekvéstől és meddő vitában keresném a megoldást, mint ahogy azt most nagyon sok kisiparos testvérem teszi.

Tudom, hogy a Romániai Magyar Népközösség keretén belül a közelmúltban megalakult Kisiparos Alosztály is megkezdte szervezési munkálatait. Célkitűzéseit világos és nyílt alapon rejtette: megszervezi az erdélyi magyar kisiparosságot és formát adni annak a munkának, amely a létfontosságú követelményeinek legjobban megfelel! A szervezés folyamata alatt kisiparosaink részéről különféle vélemények alakultak ki. Tekintélyes számban akadtak olyanok, akik aggályoskodtak afelett: vajjon a megalakult Kisiparos Alosztály nem bontja-e meg a céhek egységét és nem szit ellenséges hangulatot a román és magyar iparosság között? Némelyek határozottan kétségbe vonták ennek a magyar intézménynek létjogosultságát és arra hivatkoztak, hogy a céhek törvényszerű intézkedései ha nem is százszázalékosan, de mégis valamennyire képviselik a román kézműiparosok jogait, minek kell tehát nekünk a magyar Kisiparos Alosztály? — merül fel a kérdés a borulátók részéről. Talán azért, hogy újabb teherrel nehezedjen vállainkra?...

Súlyos hiba volna mindnyájunk részéről ha a Magyar Népközösség egységének kiakadása elé, akár szándékosan, akár megdöntötlan felületességgel, akadályokat gördítenénk. Mindennek előtt tisztában kell lennie minden józan gondolkodó magyar embernek azzal a ténnyel, hogy az erdélyi magyar nép ügye nem egyes személyek, vagy pedig világméretű alakulatok politikai ugródeszkája. Mi rajtuk nem meddő vitákkal és suba alá rejtett bomlasztó szavakkal kell segíteni, hanem olyan halaszthatatlan és szociálisan végrehajtott tettekkel, amelyeken keresztül népünk bajai orvosláshoz jutnak.

Ha valaki nem rendelkezik kellő tájékozottsággal valami felől, nyilvánvaló, hogy arról nem tud tárgyilagosan beszélni. Éppen ezért kell a fenti három kérdésre feleletet adni, mert ezen keresztül domborodhat ki az a tiszta helyzetkép, ami minden félreértést kiküszöböl s megnyugtatja a véleményeket. Feladataink közé tartozik mindenképp a megértés. Öntudatunk sugalmazására — ha csak taji érzelmünkben van még egy kis vonalozás magyar testvéreink iránt — kötelességünk belépni népközösségünkbe és együttesen támogatni munkáinkkal annak célkitűzéseit.

A Romániai Magyar Népközösség Iparos Alosztályának nincsenek burkolt törekvései. Jogaihoz mérten és az országban élő összes népekkel való békés együttélésben kívánja teljesíteni a magára vállalt kötelezettségeket. Az a munka, amit folytat egyáltalán nem ellenséges magatartású és legkevésbé sem irányul a céhek egységének megbontására.

A magyar Kisiparos Alosztály törekvései a következők: 1. Fejlesztési az erdélyi kézműipart, hogy európai viszonylatban megállhassa egy mennyiségileg, mint mindaddig helyét. 2. Alapot létesíteni a kisiparos testvéreink telegélyezésére, hogy megvédbessük őket a teljes gazdasági lezüléstől. 3. Orvosolni mindazokat a gazdasági sérelmeket, amelyek a magyar kisiparosságot faji mi-voltunkon keresztül érik.

Ezek a törekvések — mint látjuk iparos testvéreink — nem jelentenek újabb teherrel számunkra és még kevésbé szolgálhatnak hátrányunkra. Akkor meg jögnk van, hogy magunknak válasszunk egy olyan gazdasági irányzattal rendelkező magyar szervezetet, amely minden bajainkban mellettünk áll.

Ágoston György, kisiparos.

Eladó írógép

Kappel fele, teljesen új.
Cím a kiadóhivatalban. —

Új rádió szaküzletemben

elvételek bármilyen javítást.

Akrmilyen típusú és bárkifől vett rádiókat leggyorsabban javítok

Új, nagy teljesítményű akkumulátortöltő berendezéssel

töltést leggyorsabban végzek.

Minden akkumulátort azonnal töltésre kapcsolok.

Rádió Vécsey

Mercuria Ciuc, Str. I. C. Bratianu 46
az Uri Kaszinó épületében, a régi úlattól szemben.

H I R E K .

— A Pasmány társaság ismeretterjesztő előadása során tervbe vett, városunkban megtartandó előadást, mint vesszük a hírt, bizonytalan időre elhalasztotta.

— Halálozás. G. Raffy Cinád orvostanhallgató 22 éves korában, hosszas szenvedés után, folyó hó 20-án meghalt. Az elkerülhetetlen véget, mélységes gyászba borította a szülőket s mindazokat, akik ismerték ezt a kivételes egyéniségű, komoly, törekvő, fiatal embert. — Temetése folyó hó 22-én délután 5 órakor ment végbe, a város társadalmának ósinte részvétele mellett. Sírjára László Ignác esperes mondott mélyen megránszó beszédet, majd tanulótársai búcsúztatták, korán elhunyt barátját.

— Emlékkünnepély. Városunk katolikus társadalma, folyó hó 21-én vasárnap, a templomban szentmise után emlékezett meg áldott emléktől nagy plébános G. Majláth G. Károlyról. Emlékbeszédet Dr. Csily János és Dr. F. J. Mihály mondtak.

— Felülvisgálják a helységneveket. A belügyi bizterium mellett bizottság alakult, amelynek feladata, hogy az ország községeinek nevét felülvisgálja, abból a szempontból, hogy vajjon azok összhangban állnak-e a közigazgatási törvény követelményeivel. A helységnevek felülvisgálását végző bizottság elnöke Horia Gheorghiu belügyi államtitkar, akinek irányítása mellett ezt a munkát főleg egyetemi tanárok végzik.

FERENCZ LAJOS:

Gyergyóban

Nálunk olyan más az élet: a tavasz is későn ér.

Hegyek hátán a zöld fenyők tépott-szerelmű szeretők.

Erdő mélyén minden forrás anyatelenen vérfakadás.

Büszke csucson minden szikla égből hullott tüzes szikra.

Feltört keblű sovány földek arany búzát ritkán öntnek.

Napszalta hegyoldalak édes szőlőt sohasem adnak.

Fajunk felet téli árnyak nehéz ködök sűrűn járnak.

Erdő fái onnantá fagnak, foga oszlatog fenevadnak.

Mindenfelől szelek fujnak, ombe szívek összebujnak...

Egy 10 hónapos fajka n eladó. Cím a Vákár nyomdában.

